

Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Υ12)

Άννα Τσατσαρώ νη

ECTS 4

Στο μάθημα παρουσιάζονται οι ανταγωνιστικές προσεγγίσεις στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης – ο δομικός λειτουργισμός, η θεωρία της συμβολικής διαντίδρασης, ο μαρξισμός, ο φεμινισμός, η κριτική θεωρία για τις φυλετικές και εθνοτικές ομάδες και ο μεταδομισμός. Οι οπτικές και αντίστοιχες θεωρίες αναλύονται με αναφορά σε κρίσιμα ζητήματα της εκπαίδευσης, όπως είναι η κοινωνική αναπαραγωγή, οι πολιτικοί προσδιορισμοί της γνώσης, η πολυπολιτισμική εκπαίδευση, η ταυτότητα και το έργο των εκπαιδευτικών. Υπογραμμίζεται η σπουδαιότητα της κατανόησης των κοινωνικών και εκπαιδευτικών αξιών και οι τρόποι με τους οποίους αυτές στηρίζουν και επηρεάζουν το έργο τόσο των ερευνητών όσο και των εκπαιδευτικών.

Στόχοι

Οι στόχοι του μαθήματος είναι:

- Η εξοικείωση των φοιτητών/-ριών με τις ανταγωνιστικές προσεγγίσεις και τις πολυσύνθετες θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί στο επιστημονικό πεδίο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης
- Η μελέτη των κλασικών ερευνητικών εργασιών, οι οποίες αποτελούν απτά παραδείγματα κοινωνιολογικής ανάλυσης σε κάθε μία από τις διακριτές προσεγγίσεις που αναπτύχθηκαν, εδραιώνοντας τον κλάδο της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης.
- Η μελέτη και κατανόηση των σύγχρονων προσεγγίσεων, καθώς και σύγχρονων χαρακτηριστικών μελετών αναφορικά με κρίσιμα ζητήματα της εκπαίδευσης.
- Η κριτική ενασχόληση των φοιτητών με το αντικείμενο και η ανάπτυξη της ικανότητάς τους να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους σε μείζονα ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής και πρακτικής.
- Η κατανόηση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών αξιών, οι οποίες είναι εσωματωμένες στις θεωρητικές ιδέες.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/-ρια θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζει τις ανταγωνιστικές θεωρήσεις και τις πολυσύνθετες θεωρίες, με αναφορά στις οποίες συγκροτήθηκε και εξελίχθηκε ο κλάδος της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης.
- Κατανοεί τη σημασία της κοινωνιολογικής οπτικής στην προσέγγιση της εκπαίδευσης .
- Επιδεικνύει την ικανότητα για κριτική προσέγγιση των βιβλιογραφικών πηγών.
- Αξιοποιεί γνώσεις και δεξιότητες για την κοινωνιολογική ανάλυση των θεσμών, των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Αξιοποιεί τη θεωρία και το απόθεμα των ερευνητικών εργασιών και συναφών γνώσεων στην ανάλυση κρίσιμων ζητημάτων στην εκπαίδευση.
- Επιδεικνύει την ικανότητα εφαρμογής των γνώσεων και κριτικών ικανοτήτων του σε μείζονα επίκαιρα ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής και πρακτικής.
- Αναγνωρίζει τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές αξίες που είναι ενσωματωμένες σε βασικές θεωρητικές ιδέες, οι οποίες αποτελούν το πρίσμα για τη θέαση του πεδίου της εκπαίδευσης συνολικά και την εμβάθυνση σε ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής και πρακτικής.

Γενικές ικανότητες

Ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών αντλούμενων από τη βασική κυρίως βιβλιογραφία, ικανότητες παρατήρησης, επαρκείς αναλυτικές δεξιότητες, ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτική σκέψη, δημιουργική σκέψη.

Δομή

Για τη διδασκαλία του μαθήματος συνδυάζονται οι εξής διδακτικές μέθοδοι: (α) Διαλέξεις. (β) Διαλογική και «σεμιναριακή» διδασκαλία, όπου αξιοποιείται διδακτικό υλικό και επιδιώκεται η απόκτηση γνώσεων για την κριτική προσέγγιση των βιβλιογραφικών πηγών, καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για την κοινωνιολογική ανάλυση των θεσμών, των

διαδικασιών και των αποτελεσμάτων του εκπαιδευτικού συστήματος. Η διδασκαλία με αυτή τη μορφή προϋποθέτει την ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών και φοιτητριών. Η μαθησιακή διαδικασία υποστηρίζεται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των φοιτητών πραγματοποιείται με δύο εναλλακτικούς τρόπους.

(α) Με συνδυασμό: αξιολόγηση μιας γραπτής εργασίας, η οποία στηρίζεται στην βασική βιβλιογραφία και το διδακτικό υλικό του μαθήματος (30% του τελικού βαθμού) και τελική εξέταση (70% του τελικού βαθμού). (β). Με βάση τη γραπτή δοκιμασία (100% του τελικού βαθμού).

Οι φοιτητές ενημερώνονται ότι ο συνδυασμός εργασίας και γραπτής δοκιμασίας λειτουργεί, κατά κανόνα, υπέρ του φοιτητή και ότι η εκπόνηση εργασιών διευκολύνει την εις βάθος κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος συντελώντας στην παραγωγική μάθηση.

Βιβλιογραφία

- Blackledge D. & Hunt B. (2004), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Μεταίχμιο, Αθήνα.
Fischer L. (2006), Κοινωνιολογία του σχολείου, Μεταίχμιο, Αθήνα.
Gewirtz S. & Cribb A. (2011), Κατανοώντας την εκπαίδευση. Μια κοινωνιολογική θεώρηση, Μεταίχμιο, Αθήνα.
Giddens A. (2002), Κοινωνιολογία, Gutenberg, Αθήνα.
Hughes M. & Kroehler C. (2007), Κοινωνιολογία. Οι βασικές έννοιες, Κριτική, Αθήνα.
Καντζάρα Β. (2008), Εκπαίδευση και Κοινωνία. Κριτική διερεύνηση των κοινωνικών λειτουργιών της Εκπαίδευσης, Πολύτροπον, Αθήνα.
Λάμνιαν Κ. (2002), Κοινωνιολογική Θεωρία και Εκπ/ση. Διακριτές Προσεγγίσεις, Μεταίχμιο, Αθήνα.
Μιχαλακόπουλος Γ. (1997), Το σχολείο και η σχολική Τάξη. Κοινωνιολογικές προοπτικές, Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.
Μυλωνάς Θ. (2004), Η αναπαραγωγή των κοινωνικών τάξεων μέσα από τους σχολικούς Μηχανισμούς, Gutenberg, Αθήνα.
Φραγκουδάκη Α. (1985), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο, Παπαζήσης, Αθήνα.